

УДК 330.322:330.341.1:340.134

DOI: 10.18524/2413-9998/2018.2(39).144912

Н. М. Столбуненко,

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри менеджменту та інновацій,

Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Французький бульвар, 24/26, 65044, м. Одеса, Україна

e-mail: talya18@mail.ru

А. Т. Джумачук,

магістр 2-го курсу ЕПФ

Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Французький бульвар, 24/26, 65044, м. Одеса, Україна

ПОДОЛАННЯ МОЛОДІЖНОГО БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ ЯК ОДИН З ЧИННИКІВ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

У статті досліджується одна з найважливіших макроекономічних проблем – проблема працевлаштування молоді та розвитку кадрового потенціалу підприємств України. Автори глибоко аналізують питання забезпеченості зайнятості молоді в країні, створення молодіжних центрів праці, молодіжних бізнес-центрів, бізнес-інкубаторів для реалізації програм підготовки молоді до підприємницької діяльності, сприяння працевлаштуванню та наданню інформаційних та консультативних послуг, державне регулювання молодіжного ринку праці і розглядають ці напрямки діяльності як чинники антикризового управління на підприємствах України.

Ключові слова: молодіжне безробіття, державна молодіжна політика зайнятості, модель державної молодіжної політики, концепція «солідарності» та «соціального громадянства».

Постановка проблеми у загальному вигляді. Забезпечення задовільного рівня зайнятості молоді на сьогодні виступає одним із пріоритетних завдань розвитку держави. Адже саме молодь є найактивнішою частиною працездатного населення. Лише з урахуванням динаміки рівня її зайнятості можна розробляти соціально-економічні прогнози розвитку країни на довготривалу перспективу. Проблема зайнятості молоді становить інтерес багатьох науковців світу. Проте в Україні вона актуалізується в середньому раз на п'ять років. Це зумовлено необхідністю ухвалення державних програм щодо підтримки та сприяння розвитку цієї категорії населення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми молодіжного безробіття знайшла відображення в працях багатьох вчених і практиків, серед яких можна назвати: В. Галицький, І. Гнибіденко, Л. Єневич, І. Моцин, Ю. Маршавін, М. Миропольська, М. Папієв, Я. Міклош, В. Саульський, Л. Шиян.

Більшість вчених визначають молодіжне безробіття як одну з фундаментальних проблем в розвитку і функціонуванні людського суспільства, у зв'язку з чим необхідно створити досконалий механізм регулювання зайнятості різних категорій молоді, який враховував би фінансові та соціально-економічні можливості держави, регіону та підприємства.

Постановка завдання. Метою статті є обґрунтування основних напрямків подолання молодіжного безробіття як чинника антикризового управління на підприємствах України з метою підвищення їх ефективності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сьогодні, як ніколи актуально оцінити масштаби та спрогнозувати динаміку, знайти шляхи активної допомоги молоді з працевлаштування. Молодь складає лише $\frac{1}{4}$ загальної чисельності населення працездатного віку, але загроза безробіття серед молодих людей втричі вище, ніж для дорослих.

Разом з тим у всьому світі молодь являється найбільш вразливою групою безробітних на ринку праці, що часто приводить до переміщення молоді у тіньовий сектор, бажанню заробляти «легкі гроши», звищенню криміналу в суспільстві, що в кінцевому результаті впливає на соціально-політичне напруження та інше.

Молодіжне безробіття – це одна з головних проблем європейського регіону та більшості розвинутих країн. До жалю, в Україні та інших пострадянських країнах, як, наприклад, Вірменії і Грузії, безробіття серед молоді можна порівняти з африканськими і латино-американськими країнами.

У світовому просторі рівень безробіття серед молоді з оцінювання Світового банку досягнув 13,6 % у 2016 році і не зменшився у 2017 році, що складає більш за 71 млн. чоловік. В сучасних умовах глобального економічного розвитку безробіття серед молоді за прогнозами МВФ буде зберігатися і навіть зростати. Так, у 2017 році – до 3,5 %, а у 2018 – 3,6 % [1].

Британська The Guardian опублікувала дані, які дозволяють оцінити втрати європейської економіки від молодіжного безробіття – це 153 млрд. євро на рік. Щотижня ці втрати перевищують 3 млрд. євро [2].

Отже, виключення з активного економічного життя значної частини працездатних ресурсів може негативно вплинути на бюджет, оскільки

в цих випадках зростає потреба в ресурсах для надання соціальної допомоги, а також проблеми організації структур служби зайнятості, зниження народжуваності і збільшення смертності, приводить до старіння населення.

Погіршення особливо помітно в країнах Латинської Америки і Карибського басейну (за винятком держав з високими доходами), де рівень молодіжного безробіття, за оцінками Світового банку, збільшився з 14,1 % в 2014 році до 16,8 % в 2016-м. Рівень в країнах, що розвиваються, за оцінками МОП, залишився відносно стабільним, близько 9,5 % в 2016 році. Але в абсолютних цифрах він продовжує рости і досягне 7,9 млн безробітних молодих людей у 2017 році, в основному за рахунок розширення робочої сили.

Тенденції молодіжного безробіття в більшості пострадянських країн схожі з загальносвітовими. У 2016 році рівень безробіття серед молоді в цій групі держав коливався в межах 18 %. Разом з тим в Вірменії та Грузії цей показник склав 38 і 29 % відповідно, а в Україні – перевищив 21 %. Уже три роки поспіль цей український показник знаходиться в рекордній зоні за всю 25-річну історію країни.

Дуже тривожна тенденція – це зростання числа «працюючих бідних» серед молодих людей. Вони продовжують працювати і при цьому залишаються в категорії малозабезпечених. 156 млн молодих людей у світі – це 37,7 % працюючої молоді – сьогодні живуть в умовах крайньої бідності (менш ніж на 1,90 дол. на душу населення в день) або в помірній бідності (тобто між 1,90 і 3,10 дол.). Серед дорослих працівників цей показник становить 26 %. У той же час в розвинених країнах працююча молодь більше схильна до ризику відносної бідності (тобто живе менш ніж на 60 % від середнього доходу). В країнах ЄС в категорії підвержених ризику бідності частка молоді в загальній кількості зайнятих становила 12,9 %, в порівнянні з 9,6 % серед працюючих дорослих, тобто у віці 25-54 років. На додаток до низької заробітної плати молоді люди часто працюють в неофіційному секторі, неповний робочий день або на тимчасових робочих місцях. Наприклад, в ЄС частка молоді, зайнятої неповний робочий день або на тимчасових посадах, становила близько 29 і 37 % відповідно. Схожі тенденції спостерігаються і в пострадянських країнах. Наприклад, одна з основних проблем в сфері зайнятості в Казахстані – це величезне число молодих людей, що працюють в неформальному секторі. Аналогічне явище – неформальна зайнятість молоді – поширене і в іншій пострадянській країні, Азербайджані. За даними профспілок цієї країни, проблеми з молодіжною зайнятістю в

Азербайджані немає. Молодій людині знайти роботу досить легко, проте якість робочих місць залишається низьким, багато хто з них надає саме неформальний сектор.

Боротися з неформальною зайнятістю і іншими негативними факторами в сфері працевлаштування молоді пострадянських країн допомагає Московське бюро Міжнародної організації праці. Для Казахстану експерти МОП розробили план дій щодо забезпечення зайнятості молоді на період до 2020 року. План дозволить утримати молодіжне безробіття на рівні 5 %. В Азербайджані МОП здійснює дві пілотні програми. Перша передбачає виділення дотацій роботодавцям – половини заробітної плати для молодих фахівців з вищою освітою. Друга програма – це розвиток самозайнятості, особливо в регіонах.

Важливою проблемою сучасності стала міграція серед молодих людей, які у віці від 15 до 20 років, готові назавжди виїхати в іншу країну. Ця частка складає 20 %. Є регіони, де цей показник досягає 38 %. Трудова міграція буває і позитивним явищем, але не завжди вона – добровільне і усвідомлене рішення. Молоді люди залишають свої країни не тільки з причин екстремальних ситуацій (таких, як збройні конфлікти, природні катаклізми тощо). Є й зовсім інші причини, в тому числі зростання безробіття, ризик впасти в злидні, відсутність можливості гідної зайнятості. Зіткнувшись з перспективою безробіття та/або негідними робочими місцями, молоді люди схильні шукати роботу за кордоном для кращої освіти і зайнятості. У 2015 році майже 51 млн міжнародних мігрантів були у віці від 15 до 29 років. Більше половини з них проживали в розвинених країнах. Крім того, в 2015 році 20 % світового молодого населення були готові переїхати на постійне проживання в іншу країну [3]. На регіональному рівні готовність до міграції серед молоді є найвищою (38 % в 2016 році) в країнах Африки на південь від Сахари і країнах Латинської Америки і Карибського басейну. На другому місці – країни Східної Європи, де готові покинути батьківщину 37 % молодих людей.

Серед причин безробіття молоді можна виділити:

1. Загальна економічна ситуація в світі: політична невизначеність, в тому числі в Європі; жорстокі рамки світових фінансових умов, які можуть викликати дестабілізуючий відтік капіталу з країн з ринком, що формується і країн, що розвиваються.

2. Відсутність достатньої інформації для молоді, особливо молоді з сімей, які не мають значного соціального капіталу. Багатьом молодим

людям не вистачає знань про сучасний ринок праці, що не дозволяє зробити правильні висновки з побудови власної кар'єри. Школа не готує належним чином до вибору реалістичних шляхів розвитку кар'єри.

3. Відсутність навичок, необхідних на наявних робочих місцях. Навіть багато хто з тих, хто пройшов навчання, часто мають лише теоретичні знання, що робить їх мало пристосованими до вирішення актуальних завдань, з якими вони будуть стикатися на роботі. Це частково вина шкільних програм і слабких зв'язків між роботодавцями і системами навчання. Молоді люди також відчувають нестачу таких навичок, як співпраця, комунікабельність, критичне мислення, творчий підхід.

4. Відсутність досвіду з точки зору роботодавців. Вони бачать цей дефіцит і не хочуть вкладати кошти в навчання молодих людей, в той час як більш досвідчені дорослі працівники можуть стати безробітними і доступними для найму.

5. Відсутність контрактних робочих місць, придатних для навичок початкового рівня. На деяких ринках праці, особливо в країнах, що розвиваються, є просто демографічна невідповідність між числом молодих людей, які шукають роботу, і рівнем місцевої економічної активності.

Яким же чином вирішується проблема безробіття молоді в Україні?

Безробітна молодь – це особлива соціальна група, яка в певний час не має такої цінності, як робота, пов'язаного з нею престижу, матеріального добробуту та загального визнання. Це відчутно впливає на загальну мотивацію поведінки молодих людей, мотиви вибору й опанування професії або перенавчання. Відповідно до Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні», до молоді відносяться громадяни України віком від 14 до 35 років [4].

Значну частину безробітної молоді становить контингент молодих людей – випускників професійно-технічних і вищих навчальних закладів, які здобули професію (спеціальність) і вперше виходять на ринок праці. На думку фахівців, тенденція до зростання на ринку праці кількості освіченої молоді поглиблюватиметься і в найближчій перспективі.

Безробіття молоді – соціально-економічне явище, при якому працездатна молодь перебуває в пошуках роботи та готова приступити до неї, але не може реалізувати своє право на працю, чим втрачає основні засоби до існування.

Сьогодні значна частина молоді подає документи до вищих навчальних закладів і намагається продовжити своє навчання. Та відчувається

недосконалість старої системи підготовки робочих кадрів і молодих спеціалістів, яка раніше не була орієнтована на вимоги ринку праці та продовжує своє інерційне існування й нині. Щороку українські навчальні заклади випускають понад 500 тис. молодих спеціалістів, які не знаходять відповідного попиту на отриману спеціальність або не мають можливості задовольнити свої вимоги щодо рівня оплати праці. Щорічно в Державну службу зайнятості звертаються близько 5-7 % (92 тис.) випускників навчальних закладів [5].

Проблеми молоді на ринку праці обумовлені певними особливостями соціального стану і трудової поведінки, а саме: досить високим освітнім рівнем; наявністю професії або кваліфікації; низькою адаптованістю та вразливістю щодо навколишнього економічного та соціального середовища; підвищеними вимогами щодо працевлаштування (престижу, заробітку), змісту, характеру й умов праці.

Основною проблемою працевлаштування молодого випускника є пошук роботи за фахом. Однак багато підприємств беруть на роботу найбільш успішних випускників вищих начальних закладів і оцінюють рівень знань, отриманих молодим фахівцем. Деякі роботодавці бачать перевагу прийому на роботу молодих спеціалістів в економії фінансових коштів на оплату роботи працівників. Багато роботодавців шукають молодих спеціалістів з хорошими твердими теоретичними знаннями, вважаючи, що практичний досвід краще отримувати на тому підприємстві, на якому фахівець буде працювати. Тому виникає проблема підвищення ефективності методів розвитку кар'єри випускників навчальних закладів.

На ринку праці давно існує проблема невідповідності знань та умінь, отриманих випускниками вищих навчальних закладів та запитом роботодавців. Основними характеристиками сучасного випускника вищого навчального закладу є: амбіційність, ініціативність, активність, цілеспрямованість та невизначеність. При цьому, як визначено в дослідженні «Випускники українських ВНЗ очима роботодавців», серйозною перешкодою в роботі стає відсутність (або недостатній рівень володіння) навичок міжособистісного спілкування таких, як «комунікабельність, вміння презентувати, вести переговори, емоційний контроль». Значною проблемою абсолютно для всіх випускників, незалежно від рівня їхньої теоретичної підготовки, підприємства вважають відірваність знань від практики, непідготовленість до роботи в реальному бізнесі і нерозу-

міння того, як цей бізнес працює. Таким чином необхідно орієнтувати студента на протязі навчання у вищому навчальному закладі до вимог роботодавця [5].

Також, у даний час, посиленню напруги на українському молодіжному ринку праці сприяли такі фактори: криза в економіці, демографічний фактор, ліквідація робочих місць з менш жорсткими та створення нових – з більш жорсткими вимогами найму, перехід підприємств у руки приватних власників.

В Україні зростання безробіття в 2014-2018 роках спровоковане жорсткою економічною політикою. Як результат – закриття підприємств, падіння цілих галузей. Фінансова криза, яка стала соціально-економічною кризою, призвела до різкого зростання безробіття серед молоді у світі і збільшила недовіру молодих людей до інститутів, урядів та корпорацій.

Низький рівень зайнятості таких осіб обумовлений тим, що молодь у такому віці навчається та не має стійких конкурентних переваг на ринку праці.

Молодь – це головний стратегічний резерв суспільних реформ, які не можуть здійснюватися без виходу на якісно новий рівень розвитку суспільства. Не використаний потенціал має вирішальне значення для багатьох держав, що розвиваються, з великим відсотком молоді серед населення. Молодь має досить великі та суттєві переваги порівняно з іншими віковими категоріями працездатного населення. У молодих людей найбільш тривалий період майбутньої працездатності, кращі показники фізичного здоров'я та витривалості, порівняно високий загальноосвітній рівень, найбільша професійна та міграційна мобільність. Водночас, молоді люди більше за інші вікові групи страждають через відсутність роботи. В Україні молодіжне безробіття вважають одним із найактуальніших питань соціально-економічної політики держави, оскільки молодіжні проблеми суттєво впливають на майбутнє економіки та державне становлення України [6, с. 76]. Програма скорочення безробіття передбачає на базі розширення і активізації виробничої діяльності створення нових робочих місць, розвиток малого та середнього бізнесу залучення безробітних до виробничої діяльності, перекваліфікацію кадрів, підвищення кваліфікації спеціалістів. В складі програми – виявлення набору професій, які користуються попитом на ринку праці, організація цілеспрямованої підготовки та підвищення кваліфікації кадрів навчальними установами, створення умов для залучення молоді у сферу виробництва, зменшення безробіття серед моло-

ді, покращення роботи центрів зайнятості в містах та районах. Незважаючи на те, що державними органами розроблено та впроваджується ціла низка заходів щодо реалізації молодіжної політики на політичному, соціальному, економічному, законодавчому й організаційному рівнях, проблеми молоді у сфері освіти, професійної підготовки, зайнятості, охорони здоров'я та соціальних питань у повному обсязі не вирішено.

Держава поки що неспроможна вирішувати всі проблеми самотужки. Тому всім громадським об'єднанням варто працювати над цими питаннями та проблемами і шукати ефективні форми їх вирішення і лише створивши в Україні сприятливе підприємницьке середовище ми вирішимо багато важливих проблем, у тому числі і для розвитку економічної активності молоді, та реалізації свого трудового потенціалу [7].

Важливою причиною розвитку безробіття серед молоді є також територіальна структура розвитку економіки. Низький рівень безробіття спостерігається в тих регіонах де розвинена промисловість, діють заводи та фабрики, а там, де промисловість майже відсутня переважна більшість населення зайнята в сільському господарстві. Тому варто спрямовувати кошти для підготовки працівників для потреб села, адже мало молоді хоче жити працювати в селі [6, с. 77].

Закон України «Про зайнятість населення» визначає правові, економічні та організаційні засади реалізації державної політики у сфері зайнятості населення, гарантії держави щодо захисту прав громадян на працю та реалізації їхніх прав на соціальний захист від безробіття. Таке визначення охоплює великий комплекс проблем, за якими стоять структурна, інвестиційна, цінова, грошово-кредитна, кадрова, освітянська, міграційна, демографічна, соціальна політика держави.

Основними заходами, які повинні проводитися для зменшення безробіття серед молоді, мають бути агітаційна та просвітницька роботи [8, с. 263].

Для цього необхідно:

- 1) створити Молодіжну біржу праці;
- 2) розробляти проекти, орієнтовані на фінансування активних заходів сприяння зайнятості серед молоді;
- 3) проводити дослідження з метою визначення спеціальностей, професійних навиків та рівня кваліфікації, якими повинні володіти випускники;
- 4) включити до навчальних програм обов'язкове стажування студентів;

5) розробити та впровадити механізм фінансової та іншої підтримки підприємств, установ та організацій, які беруть участь у реалізації цієї програми;

6) проводити навчання з техніки пошуку роботи та розповсюдження матеріалів щодо проблем зайнятості, розширення інформаційного поля про стан на локальному ринку праці, потенційних роботодавців з метою створення умов для самовизначення особи;

7) проводити інформативні й навчальні семінари та тренінги щодо можливостей працевлаштування, активізації власних зусиль у вирішенні проблем зайнятості та підвищенні самооцінки;

8) організовувати зустрічі з роботодавцями та колишніми безробітними, які успішно знайшли роботу чи заснували власний бізнес. Забезпечити широке висвітлення позитивного досвіду засобами масової інформації;

9) запровадити в програмах навчальних закладів курси з техніки пошуку роботи та факультативні заняття з організації власної справи;

10) провадити координацію міжнародної діяльності: в частині обміну студентами з метою стажування, виконання волонтерських і тимчасових робіт.

Таким чином, в Україні розв'язати проблеми зайнятості молоді можна тільки шляхом цілеспрямованих систематизованих і скоординованих дій. При цьому держава повинна піклуватись розвитком соціальної стабільності і захищеності молоді (по мірі зміни ситуації на ринку праці – корегування політики в області працевлаштування, перегляд і доопрацювання законодавчої бази, своєчасне фінансування державних програм зайнятості, розробка системи заохочень і пільг регіонам з низьким рівнем безробіття серед молоді).

Зрозуміло, що система заходів щодо зниження рівня безробіття молоді не обмежується наведеним, існує багато можливостей для творчого пошуку шляхів виходу зі складної ситуації, що склалася зараз на ринку праці, але у будь-якому разі тільки комплексний підхід до розв'язання проблеми дозволить досягти певних позитивних зрушень у сфері працевлаштування молоді в Україні.

Для подолання проблеми безробіття, зокрема серед молоді, державною службою зайнятості здійснюються заходи активної політики сприяння зайнятості населення: надання інформаційних, консультаційних та профорієнтаційних послуг, створення банку вакансій та пошук підходящої роботи, сприяння в працевлаштуванні громадян, у тому числі шляхом організації підприємницької діяльності, організація професій-

ної підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації безробітних, організація і фінансування громадських робіт, виплата допомоги по безробіттю.

Останнім часом багатьох людей цікавить таке питання, як: «Які ж спеціальності нині затребувані на українському ринку праці»? В останні роки роботодавці приділяють увагу та готові поборотися за випускників вищих навчальних закладів за технічним напрямом підготовки. Традиційно в особливій пошані перебувають молоді фахівці з інформаційних технологій, та випускники інженерно-технічних спеціальностей, які мають високі шанси знайти роботу за спеціальністю. Також переважно за спеціальністю йдуть працювати і юристи. Зовсім протилежна ситуація нині спостерігається у лавах економістів та архітекторів [3].

Основними мотивами, що спонукають молодь змінити роботу або знайти додатковий заробіток, є :

- низький рівень оплати праці;
- кар'єрне зростання;
- незадоволеність умовами праці;
- майбутнє звільнення або закінчення строку контракту;
- невиплата заробітної плати;
- невідповідність роботи отриманій кваліфікації;
- інші особисті причини [3].

Ми поділяємо точку зору авторів, згідно якої вирішення проблем безробіття в Україні потребує: приведення законодавства України у відповідність до міжнародних норм і принципів; запровадження механізмів захисту внутрішнього ринку праці; реалізацію Державної та регіональних програм зайнятості; сприяння стабільній діяльності стратегічно важливих підприємств; зниження податків для підприємств, за умови збереження робочих місць (для компенсування витрат на прийом нових працівників); забезпечення збереження ефективно функціонуючих робочих місць та створення нових; створення сприятливих умов для розвитку малого бізнесу та підприємницької діяльності безробітних; надання державою пільгових кредитів для виплати зарплати додатково зайнятим на виробництві, які за розміром будуть дорівнювати зарплаті [8].

З огляду на новітні наукові розробки та світову практику формування ефективної політики регулювання зайнятості і безробіття в Україні, запорукою вирішення проблеми є розробка і реалізація широкого комплексу відповідних заходів, насамперед, у соціально-трудовій сфері.

Слід посилити увагу щодо оновлення та підвищення технічного рівня робочих місць, зокрема, для того, щоб кожне з них забезпечувало зайнятому прожитковий мінімум і подальше зростання заробітної плати (з урахуванням інфляції). Це дозволить привести заробітну плату у відповідність з продуктивністю праці, ліквідувати фіктивні робочі місця, зменшити приховане безробіття [6, с. 78].

Висновки та пропозиції. Таким чином, вирішити проблему безробіття серед молоді остаточно неможливо, проте можна скоротити її масштаби. Для цього необхідно провести ряд комплексних заходів. Перш за все муніципальні та регіональні влади повинні приділяти увагу інформованості молоді про ситуацію на ринку праці. Для цього необхідно проводити різні семінари, ярмарки вакансій, створювати відеоролики про затребувані професії.

Важлива роль навчальних закладів у вирішенні даної проблеми. Одним із способів вирішення є скорочення бюджетних місць на спеціальності, якими ринок праці перенасичений, і збільшення місць за рахунок бюджету на спеціальності, які затребувані. Більш того, щоб у випускника був досвід після закінчення вузу, необхідно надавати практики та стажування на державних або приватних підприємствах.

Список використаної літератури

1. Рівень безробіття серед молоді зростає на тлі рецесії в сировинних економіках – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/news/27944909.html> (дата 30.08.2018). – Назва з екрану.
2. Аналітична записка щодо перспективи запровадження в Україні гарантованого забезпечення молоді першим робочим місцем. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/December2009/15.htm> (дата 30.08.2018). – Назва з екрану.
3. Проблеми молодіжного безробіття в сучасній Україні. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.stattionline.org.ua/pravo/62/8501-problemi-molodizhnogo-bezrobittya-v-suchasnij-ukra> (дата 30.08.2018). – Назва з екрану.
4. Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2998-12> (дата 30.08.2018). – Назва з екрану.
5. Державна служба зайнятості України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.dcz.gov.ua/control/uk/statdatacatalog/list/category?cat_id=3054 (дата 30.08.2018). – Назва з екрану.

6. Проблема безробіття молоді України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.m.nauka.com.ua/efektyvna-ekonomika> (дата 30.08.2018). – Назва з екрану.
7. Проблема реалізації трудового потенціалу молоді в Україні. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intkonf.org/teodoziya-buda-problemi-realizatsiyi-trudovogo-potentsialu-molodi-v-ukrayini/> (дата 30.08.2018). – Назва з екрану.
8. Працевлаштування молоді в Україні: проблеми та шляхи їх вирішення. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/35_OINBG_2010/Economics/73863.doc.htm (дата 30.08.2018). – Назва з екрану.

Стаття надійшла 08.09.2018 р.

Н. Н. Столбуненко,

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки і управління,
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
Французський бульвар, 24/26, 65044, г. Одеса, Україна
e-mail: talya18@mail.ru

А. Т. Джумачук,

магістр 2-го курсу ЕПФ
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
Французський бульвар, 24/26, 65044, г. Одеса, Україна

**ПРЕОДОЛЕНИЕ МОЛОДЕЖНОЙ БЕЗРАБОТИЦЫ
В УКРАИНЕ КАК ОДИН ИЗ ФАКТОРОВ
АНТИКРИЗИСНОГО УПРАВЛЕНИЯ НА ПРЕДПРИЯТИИ**

В статье исследуется одна из наиболее важных макроэкономических проблем – проблема трудоустройства молодежи и развития кадрового потенциала предприятий Украины. Авторы глубоко анализируют вопрос обеспеченности занятости молодежи в стране, создание молодежных центров труда, молодежных бизнес-центров, бизнес-инкубаторов для реализации программ подготовки молодежи к предпринимательской деятельности, содействие трудоустройству и оказанию информационных и консультационных услуг, государственное регулирование молодежного рынка труда и рассматривают эти направления деятельности как факторы антикризисного управления на предприятиях Украины.

Ключевые слова: молодежная безработица, государственная молодежная политика занятости, модель государственной молодежной политики, концепция «солидарности» и «социального гражданства».

N. M. Stolbunenko,

Candidate of Economics Sciences, docent
Associate Professor of Department of management and innovations
of Odessa I. I. Mechnikov National University
24/26 Frantsuzkyi bulvar, Odessa, 65058, Ukraine
e-mail: talya18@mail.ru

A.T. Dzhumachuk,

magister of 2nd course of the Economics and Law Faculty
of Odessa I. I. Mechnikov National University
24/26 Frantsuzkyi bulvar, Odessa, 65058, Ukraine

**TACKLING YOUTH UNEMPLOYMENT IN UKRAINE AS
ONE OF THE FACTORS OF ANTI-CRISIS MANAGEMENT
AT THE ENTERPRISE**

The article examines one of the most important macroeconomic problems, which is the problem of employing young people and developing the human resources of Ukrainian enterprises. The authors deeply analyze the issue of the provision of youth employment in the country, the creation of youth labor centers, youth business centers, business incubators for the implementation of youth training programs for entrepreneurship, the promotion of employment and provision of information and advisory services, the state regulation of the youth labor market and consider these areas activity as factors of anti-crisis management at Ukrainian enterprises.

Key words: youth unemployment, state youth employment policy, model of the state youth policy, concept of “solidarity” and “social citizenship”.

References

1. Riven bezrobittia sered molodi zrostaie na tli retsesii v syrovynnykh ekonomikakh [The unemployment rate among young people is growing against the backdrop of recession in commodity economies]. Retrieved from <https://www.radiosvoboda.org/a/news/27944909.html>. [in Ukrainian].
2. Analitichna zapyska shchodo perspektyvy zaprovadzhennia v Ukraini harantovanoho zabezpechennia molodi pershym robochym mistsem [An analytical note on the prospect of the introduction of guaranteed youth protection in Ukraine as the first workplace]. Retrieved from <http://old.niss.gov.ua/Monitor/December2009/15.htm>. [in Ukrainian].
3. Problemy molodizhnoho bezrobittia v suchasni Ukraini [Problems of youth unemployment in modern Ukraine]. Retrieved from <http://www.stattionline.org.ua/pravo/62/8501-problemi-molodizhno-go-bezrobittya-v-suchasnij-ukra>. [in Ukrainian].
4. Zakon Ukrainy “Pro sprianniia sotsialnomu stanovlenniu ta rozvytku molodi v Ukraini [Law of Ukraine “On promoting social development and youth development in Ukraine”]. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/>

- show/2998-12. [in Ukrainian].
5. Derzhavna sluzhba zainiatosti [The State Employment Service of Ukraine]. Retrieved from http://www.dcz.gov.ua/control/uk/statdatacatalog/list/category?cat_id=3054. [in Ukrainian].
 6. Problema bezrobittia molodi v Ukraini [The problem of unemployment of young people in Ukraine]. Retrieved from <http://www.m.nayka.com.ua/efektyvna-ekonomika>. [in Ukrainian].
 7. Problema realizatsii trudovoho potentsialu molodi v Ukraini [The problem of realizing the labor potential of youth in Ukraine]. Retrieved from <http://intkonf.org/teodoziya-buda-problemi-realizatsiyi-trudovogo-potentsialu-molodi-v-ukrayini/>. [in Ukrainian].
 8. Pratsvelashtuvannia molodi v Ukraini: problem ta shliakhy yikh vyrishennia [Employment of young people in Ukraine: problems and ways of their solution]. Retrieved from http://www.rusnauka.com/35_OINBG_2010/Economics/73863.doc.htm. [in Ukrainian].